

svojo ženo bezčlovečno i da jej ne daje sredstev, potrebnih jej na živež, ni padel od carske vlasti, kakor so mu nekteri prerokovali, a obstal je po volji samega carja na prid in blagor nesrečnih njegovih poddanic.

Varali so se silno, če se niso kar bezvestno lagali, tisti, kateri so trdili, da je rusko kmečko ženstvo kar zasulo razvodnimi prošnjami selske kancelije, doznavši o povoljni rešitvi senata tožbe kmetice Golovate proti njenemu možu.

Kakor povsod, tako je tudi v Rusiji mnogo nesrečnih zakonov sploh, mej kmečkim ljudom pa še posebno, i to najbolj od nepovoljnih gospodarskih razmer i surovih razprav, udomačivših se tekom mnogih vekov mej temnim narodom. Edina voditeljica i tolažnica v tem obziru je malovednemu ljudstvu le cerkev pravoslavna. Kjer so njene korenine v narodu še čile, tam bo senatska naredba malo proslovala; kjer se je pa ta najsilnejši steber vsake, torej tudi slovanške v obče, a ruske narodnosti še posebno, začel majati, tam pa ta stvar, t. j. zakonski prepiri, s časom preidejo na navadna življenska tla, v okvir posvetnih sodnij, i vlada je dolžna, vlada mora take važne spremembe ljudske etike predvideti i jim svojimi postavami kazati tisti tir, kateri je potreben, da bi ljudje i ne priznavajoči cerkvnih naprav, vendar živeli, če ne po — božji, pa vsaj po — človeški volji, t. j. soglasno s postavami državnimi.

Revščina je največa sovražnica roda človeškega. Revščino navadno spremlje narodno pijanstvo i vsake grdobé družbinskega bita. Od toge i obupa človeške strasti surovijo, postajajo živinske. Ni ga bilo i ga tudi ne bo — modrijana, kateri bi mogel pri tacihi okolščinah nasvetovati lekarstvo i zdravilo pomimo (razven) razloke, večne razloke. S tako razloko se pametni ljudje se ve da ne bodo igrali, a uporabljali jo bodo i

moški i ženske le tedaj, ko bo sila koča lomila, to se pravi, ko ne ostane nič družega, nego: »Beži, kolikor ti je Bog sape dal!...«

Ruski car je še mlad car, pa je dober i milostljiv car. Ta car ljubi svoj prosti narod, biva mej njim pogosto i trajno, ga proučuje ter spoznava njegove bistvene osnove, njegove bele i črne proge. Ta car se vnema za duhovne i telesne potrebe svojega naroda, poje ž njim od veselja i sreče, toži ž njim od življenja peze. Koliko joka utihne, koliko solz usahne, koliko ran zaceli, koliko življenj obvisi — na nitki človekoljubnejšega senatskega i carskega zakona! Srečen je narod, kojega oseba zavisí od miga carske dobre volje, od milosrdja blagega carja; pa polna sreča je le tam, kjer se narod od milosti carskih ne opijani, pač pa stregní, raste i okrepi...

VAŽNA IZJAVA O ŽENSKI ŠOLSKI IZOMIKI. UREDNIŠTVO.

Na drugem mestu poročamo, kako odlične zagovornike je imelo žensko delo kot polnovredno z moškimi v isterskem deželnem zboru v osebi hrvatskih vzorodoljubo vposlancev gg. Spinčiča, Laginje in dr. Na tem mestu pa se nam je spominjati družega slovenskega moža-odličnjaka, ki se je nedavno odločno izrekel za večjo šolsko izomiko ženstva. Ta mož je gospod Ivan Hribar, že tretjič izvoljeni in potrjeni župan slovenske stolice — bele Ljubljane.

Povodom svojega zapriseženja za tretjo župansko dobo dne 3. avgusta letos, se je gosp. Ivan Hribar v svojem govoru spominjal I. mestne višje deklishe šole v Ljubljani s sledečimi toplimi besedami:

»Ne manje važna se mi zdí popolnitev zavoda, kateremu je bila prva moja skrb posvečena, ko ste me leta 1896. poklicali

na čelo mestni upravi. Cesarja Franca Jožefa I. mestno višjo dekliško šolo, ki pod spretnim vodstvom prav sijajno uspeva in dosega najpopolnejše učne uspehe, tako da se danes v strokovnjaških krogih smatra za jeden najboljših učnih zavodov te vrste, treba bode po mojem menenju v smislu ministerskega regulativa za višje dekliške šole preustrojiti v šestrazreden licej. Res, da taka preustrojitev prouzroči mestni občini nekaj novih stroškov; toda v sedanji dobi, ko je tudi ženstvo stopilo v življenja tekmovalni boj, in glede na to, da je omikana in prosvetljena žena in mati pravi blagoslov za rodbino, za žensko šolsko izomiko nikdar dosti ne storimo. Sicer je pa pričakovati, da bode učna uprava, ki po drugod ženske liceje prav izdatno podpira, tudi našemu naklonila mnogo višji letni prispevek, kakor ga uživa višja dekliška šola sedaj*.

Torej: ... »v sedanji dobi, ko je tudi ženstvo stopilo v življenja tekmovalni boj, in glede na to, da je omikana in razsvetljena žena in mati pravi blagoslov za rodbino, za žensko šolsko izomiko nikdar zadosti ne storimo«. Od srca smo hvaležni g. županu Hribarju za te odločne besede ob tako važni in resni priliki.

Ne le, da nam je v posebno zadoščanje, da se je tako odličen veljak izrekel za čim večjo šolsko izobrazbo ženstva ter tudi priznal opravičenost sodobnega ženskega gibanja, kar zagovarjati in propagirati je cilj in naloga našega lista, marveč nam gornje besede tudi svedočijo in jamčijo, da se bo v središču Slovenstva tudi v bodoče delalo v tem smislu. In to je, kar nas sosebno veseli ter navdaja z nado v lepšo bodočnost. ...

Sicer pa je dični ljubljanski župan, g. Ivan Hribar, že večkrat pokazal, da ve ceniti ženo tudi tedaj, kadar ista nastopa v javnosti. Tako se je n. pr. na banketu 25-letnice »Edinosti« priznalno spominjal tudi »Slovenke«, za kar mu je bilo sosebno

tržaško ženstvo hvaležno. Vsaka Slovenka mora pač z veseljem pozdraviti namero g. župana Hribarja, da tudi slovensko ženstvo dobi svoj licej.

PRAVICA DO ŽIVLJENJA. ZOFKA KVEDER. PRAGA.

Drama v štirih dejanjih.

Drugo dejanje,

Scena, kakor v prvem.

Pepi sedi sam pri srednji mizi, na kateri je pripravljena kava s skudelicami. Zima, Marija, Berta, Makso, Ponikvar prihajajo iz obednice.

Prvi prizor.

Zima prihaja: Kavoj pijemo vedno v tej sobi, človek se čuti bolj en familie.

Ponikvar: Da, nekako intimnejše je, čuti se, da je navadno bivališče družine.

Marija: Seveda, razkošno ni, ali vsaki del pohištva nam je dober, star znanec. Dolgčas bi nam bilo, mislili bi, da nismo več doma, ako bi namestili drugo, moderno opravo.

Ponikvar: Jaz se na svojem posestvu nikdar nisem dotaknil hišne oprave. To je del poslopja. Stare tradicije zavijajo vse v mnogoletne spomine. Cele generacije so rabile te komode, te čestite naslonjače, in začrnele slike s pastaricami, nališpanimi vitezi in koketnimi damami rokokoja visijo že dolga, dolga desetletja po stenah. Jaz imam spoštovanje pred vso to šaro. Ne dotikam se je.

Marija: Da, da, resnično, gospod Ponikvar! Ali končno moramo taki pieteti žrtvovati vendar-le skoro preveč svoje komodnosti.

Ponikvar: To ravno ne mora biti. Jaz sem si na primer svojo delavnico uredil čisto po svojem — naj tudi od mene ostanejo spomini v hiši. — — A — a, gospod Pepi? Kako je to, nisem vas videl pri obedu?